

בשבתו כבית המשפט לערעורים בעניינים מינהליים

בעניין:

עלאא זיוד (אסיר), ת"ז 205897481

ע"י ב"כ עוה"ד סאוסן זהר ואח'

מעדאלה, המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל
רחוב יפו 94, ת.ד. 8921, חיפה 31090
טל: 04-9501610; נייד: 052-6399147; פקס: 04-9503140
דואר אלקטרוני: Sawsan@adalah.org

וכן ע"י ב"כ עוה"ד עודד פלר ואח'

מהאגודה לזכויות האזרח בישראל
רחוב נחלת בנימין 75, תל-אביב 6515417
טל: 03-5608185; נייד: 052-2547163; פקס: 03-5601865
דואר אלקטרוני: oded@acri.org.il

נגד

שר הפנים

ע"י פרקליטות המדינה
רחוב צלאח אלדין 29, ירושלים

בקשה דחופה לסעד זמני

בית המשפט הנכבד מתבקש להורות כי עד להכרעה בערעור לא תבוטל אזרחותו של המערער.

ואלה נימוקי הבקשה:

1. עניינו של הערעור בפסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית משפט לעניינים מינהליים (כב' סגן הנשיא אברהם אליקים), אשר קיבל ביום 6.8.2017 את בקשת שר הפנים, וקבע מכח סמכותו לפי סעיף 11(ב)(2) לחוק האזרחות, התשי"ב-1952, כי אזרחותו של המערער תבוטל ביום 31.10.2017 בשל הפרת אמונים.
2. המדובר בפסק הדין הראשון בהיסטוריה המשפטית הישראלית בו מורה בית המשפט על ביטול אזרחות בשל הפרת אמונים.
3. המערער הינו אזרח מדינת ישראל. הוא נולד בישראל בשנת 1995 לאם בעלת אזרחות ישראלית, ועל כן אזרח מלידתו. אין לו אזרחות אחרת.
4. המערער הורשע במסגרת עסקת טיעון בשתי עבירות לפי חוק העונשין: ניסיון לרצח לפי סעיף 1305(1) (ארבע עבירות) והחזקת סכין שלא כדין ממניע גזעני עבירה לפי סעיפים 144 ו-186(א)

לחוק העונשין, התשל"ז-1977. בית המשפט המחוזי בחיפה אישר את עסקת הטיעון לפיה נגזר על המערער עונש מאסר בפועל של 25 שנים; מאסר על תנאי לשנתיים בגין הרשעה בעבירות אלימות מסוג פשע במשך שלוש שנים; מאסר על תנאי למשך שנה לבל יעבור עבירה לפי סעיפים 144 ו-186 (א) לחוק העונשין במשך שלוש שנים; ותשלום פיצויים לנפגעי העבירות. בית המשפט שגזר את דינו הדגיש כי העונש החמור מגלם גמול, הגנה על ביטחון הציבור והרתעה (תפ"ח (חיפה) 765-11-15 מדינת ישראל נ' זיוד).

5. בעוד מתנהל ההליך הפלילי, וטרם נגזר דינו של המערער, הגיש שר הפנים את העתירה מושא פסק הדין שבערער, וביקש כי בית המשפט קמא יורה על ביטול אזרחותו של המערער. כאמור, בית המשפט, במושב אחר מזה שישב בהליך הפלילי, נענה לבקשת השר, והורה על ביטול האזרחות.

6. טענות המערער נפרסו בהודעת הערער – הן לעניין הפגמים הרבים והיסודיים, היורדים לשורש החוקיות, שנפלו בהליך לביטול אזרחותו, הן לגופו של פסק הדין, הסוטה מעקרונות יסוד חוקתיים ומינהליים; ממעט במשקל החוקתי של הזכות לאזרחות; מפלה את האזרחים הערבים על רקע לאום, ומאפשר יחס מובחן כלפיהם לצורך ביטול אזרחות; מסתמך על תכלית הרתעתית פסולה, שאף לא הוכחה; עושה שימוש תועלתני אסור במערער לצורך הרתעת אזרחים ערבים אחרים; ומביא לתוצאה בלתי מידתית.

7. המערער, כאמור, מרצה עונש מאסר ממושך בגין העבירות החמורות שבהן הורשע, והוא מצוי בראשית תקופת מאסרו. בית המשפט שגזר את דינו קבע, כאמור, כי עונשו החמור מגלם, גמול, הגנה על ביטחון הציבור והרתעה. האינטרסים הציבוריים מוגנים גם ללא ביטול אזרחותו של המערער, על ההשלכות החמורות שיש לכך.

8. בית המשפט הנכבד עמד על מעמדה המיוחד של הזכות לאזרחות, על החומרה שבשליטתה ועל הבטחת האינטרסים הציבוריים שבהקעת עבירות חמורות באמצעות המשפט הפלילי – תחת ביטול אזרחות – בהליך שבו התבקש להורות לשר הפנים לבטל את אזרחותו של יגאל עמיר:

"האזרחות היא זכות יסוד. כך מקובל במשפט הבינלאומי. לדוגמה, סימן 15 להכרזה האוניברסלית של האומות המאוחדות משנת 1948 בדבר זכויות האדם קובע כי כל אדם זכאי לאזרחות. זאת ועוד. אמנת האומות המאוחדות בדבר צמצום המעמד של חוסר אזרחות, משנת 1961, קובעת בסימן 8 איסור, בסייגים מסוימים, לשלול מאדם אזרחות, אם יהיה בכך כדי לעשותו חסר כל אזרחות. כך מקובל גם במשפט של מדינות רבות שקבעו את האזרחות כזכות חוקתית. [...] ואף כי בישראל לא זכתה האזרחות למקום של כבוד בחוק יסוד, אין ספק כי היא נמנית עם זכויות היסוד, בין היתר משום שהיא היסוד לזכות הבחירה לכנסת, שממנה צומחת הדמוקרטיה. כידוע, חובה היא על כל רשות מינהלית להימנע מפגיעה בזכות יסוד, והאזרחות בכלל זה, אלא לתכלית ראויה ובמידה ראויה; קל וחומר בשלילת אזרחות, להבדיל מפגיעה אחרת, ובן-בנו של קל וחומר בשלילת אזרחות העושה אדם שיש לו אזרחות מלידה לחסר כל אזרחות. המעמד הנכבד של האזרחות

בא לידי ביטוי אף במשפט העמים. " (בג"ץ 2757/96 אלראי נ' שר הפנים, פ"ד נ(2) 18, 21-23 (1996)).

ובהמשך :

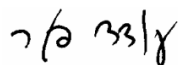
"בא-כוח העותרת נתן טעם אחד שיש בו, לדעתו, כדי לחייב את השר לבטל את האזרחות של יגאל עמיר. הטעם הוא, שביטול האזרחות נדרש כדי להביע הסתייגות נחרצת של החברה המאורגנת מן המעשה הנורא של רצח ראש הממשלה. אולם הכול יודעים כי החברה המאורגנת כבר הביעה הסתייגות נחרצת מן הרצח בדרכים רבות ושונות. בית המשפט שהרשיע את הרוצח לא חסך מילים כדי לגנות ולהוקיע את הפשע האיום מכל בחינה. גם מחוץ לכותלי בית המשפט הביעה החברה כולה, מקצה לקצה, זעזוע וסלידה מן הרצח המתועב. וכי יכול אדם, שעניינם לו לראות ואוזניים לו לשמוע, לבוא ולטעון כי בלי ביטול האזרחות של הרוצח עדיין לא הביעה החברה המאורגנת את עמדתה כלפי הרצח באופן ראוי?" (שם, בעמ' 23).

9. אם כן, היענות לבקשה לסעד זמני לתקופת הערעור לא תגרום כל נזק למשיב או לאינטרס לגיטימי כלשהו, שכן המערער ממילא שוהה בבית הכלא לתקופה של 25 שנים. מאזן הנוחות מצווה, כי לא יתווסף על הענישה המחמירה שהוטלה על המערער, במסגרת פסק דין שהוקיע את מעשיו מכל וכל, גם ביטול אזרחות, על ההשלכות החמורות שיש לכך, וזאת עד להכרעת בית המשפט הנכבד בערעור, המביא סוגיה זו להכרעה לראשונה.

26 באוקטובר 2017

סאוסן זהר, עורכת-דין

עודד פלר, עורך-דין

ב"כ המערער